

Senest opdateret
30. august 2023

Grænsehindringer inden for rigsfællesskabet

Oversigt

Angår Danmark, Færøerne og Grønland	2
Indførsel af kæledyr til/fra Grønland.....	2
Indførsel af planter og planteprodukter fra Grønland eller Færøerne.....	3
Angår Danmark og Grønland	3
Manglende retsvirkninger af medmoderskab	3
Krav om zinkkister ved transport af afdøde	3
Digitalt kørekort/ problem med den danske kørekortapplikation.....	4
Underretningspligt.....	4
Krav om fast bopæl i Grønland ved fornyelse/ genudstedelse af grønlandsk pas	5
Angår Danmark og Færøerne	6
Handicapbil.....	6
Medicinal eksport	6
Adgang til sagsportalen Minretssag.dk for færøske advokater.....	7
Forældreret og flytning.....	8

Angår Danmark, Færøerne og Grønland

Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Indførsel af kæledyr til/fra Grønland	DK: Fødevareministeriet/ Fødevarestyrelsen	Gældende regler for privat ikke-kommerciel flytning:	Fra DK/FO til GL: Regler om indførsel og udførsel af kæledyr i Grønland hører under Fødevarestyrelsen. Dog er flere områder, som fx zoonoser (herunder rabies) og dyrevelfærd overtaget af Selvstyret.
	FØ: Heilsufrødiliga Starvsstovan (Levnedsmiddel-, veterinær- og miljøstyrelsen)	Fra DK/FØ til GL: Man skal have en tilladelse til indførslen fra Grønlands Repræsentation i København eller Fødevarestyrelsen alt efter dyrearten. Derudover skal visse andre krav være opfyldt.	En ændring af reglerne for at indføre kæledyr i Grønland forudsætter, at visse love og bekendtgørelser udarbejdes eller ændres af Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland, herunder bekendtgørelse om forbud mod hold af særlige dyr. Det vil være mest hensigtsmæssigt, at disse er på plads, før Fødevarestyrelsen udarbejder bekendtgørelse om ind- og udførsel af levende dyr til Grønland.
	GL: Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG)	Begrænsninger af arter, som må holdes på Grønland, er relevante ift. betingelser, som opstilles for import af dyr til Grønland. Formålet er at beskytte Grønland mod invasive arter, samt sikre dyrevelfærden for dyr i Grønland, som kan være vanskelige eller farlige at holde i Grønland, som følge af dyrenes særlige krav til levevilkår, fx foder.	Afhængigt af ikrafttrædelsestidspunktet for Veterinær- og Fødevaremyndighedens bekendtgørelser, forventes det, at Fødevarestyrelsens bekendtgørelse vil kunne træde i kraft relativt kort herefter, og at grænsehindringen dermed vil være løst. Dette forudsætter dog, at Fødevarestyrelsen orienteres om den grønlandske proces og forventninger til omfanget af tilladte arter i den grønlandske bekendtgørelse, så en parallel proces kan igangsættes hos Fødevarestyrelsen. Ikrafttrædelse af dansk bekendtgørelse er desuden omfattet af tidsbegrænsninger for faste tidspunkter for ikrafttrædelse af ny lovgivning.

Indførsel af planter og planteprodukter fra Grønland eller Færøerne	DK: Fødevareministeriet	Grønland og Færøerne er ikke kontraherende part til IPPC, eller har nogen form for bilaterale plantesundhedsaftaler med EU, ligesom de ikke har en specifik officiel plantesundhedsmyndighed. Derfor kan de ikke kan udføre officiel plantesundhedskontrol ved eksport eller import ej heller udstede et plantesundhedscertifikat. Det bevirker, at DK/EU ikke kan importere planteprodukter fra GL eller FØ. Det har været et problem for privatpersoner, der ønsker at medbringe planter ved flytning, men kunne også være det hvis virksomheder ønsker at eksportere fra GL eller FØ til DK.	De seneste drøftelser fandt sted i 2006. Ingen af parterne har for nuværende incitament til at ændre status.
--	-------------------------	---	--

Angår Danmark og Grønland

Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Manglende retsvirkninger af medmoderskab	DK: Social-, Bolig- og Ældreministeriet GL: Departementet for Børn, Unge og Familier	Reglerne om medmoderskab i børneloven for Danmark indebærer, at en kvinde, der føder et barn, og kvindens ægtefælle eller partner kan aftale, at ægtefællen eller partneren skal være medmor til barnet. Dette medmoderskab har samme retsvirkninger som et faderskab. Der er ikke taget stilling til, om medmoderskab etableret i Danmark kan tillægges retsvirkninger i Grønland. Manglende retsvirkninger af medmoderskab kan have betydning i en række relationer, fx forældreskab, forældremyndighed, forsørgelsespligt, arveret og ret til sociale ydelser.	Reglerne om medmoderskab findes i børneloven, som ikke gælder for Grønland. Social-, Bolig- og Ældreministeriet har udarbejdet forslag om at sætte børneloven i kraft for Grønland, som Inatsisartut godkendte den 24. maj 2023. Lovforslag vedrørende børneloven vil hurtigst muligt blive fremsat for Folketinget, og derefter vil børneloven blive sat i kraft for Grønland.
Krav om zinkkister ved transport af afdøde	DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet GL: Departement for Sundhed	Reglerne for transport af afdøde til og fra udlandet er underlagt internationale aftaler fra 1937 og 1973, hvor Danmark har ratificeret aftalen fra 1937 ifølge oplysninger fra 2019 fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Implementeringen er i Danmark udmøntet ved bekendtgørelse nr. 152 fra 1983, der er udstedt i medfør af den tidligere epidemilov, som ikke kunne sættes i kraft for Grønland. Det betød, at bekendtgørelsens	ISM vil kontakte Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på dels at undersøge Danmarks aktuelle internationale forpligtelser på området, dels at afdække, hvordan vi kan ændre bekendtgørelsen om transport af lig eller anden regulering, så det generelt bliver muligt at anvende ligposer i stedet for zinkkister ved transport af lig mellem Danmark og Grønland.

		<p>undtagelsesbestemmelser om, at transport af afdøde mellem de nordiske lande ikke behøvede at ske i zinkkiste, ikke kunne anvendes for transport af afdøde ml. Danmark og Grønland.</p> <p>Siden 2018 er epidemiloven blevet ændret flere gange, men den gældende epidemilov kan fortsat ikke sættes i kraft for Grønland – den kan alene sættes i kraft for Færøerne. Det betyder, at kravet om transport af afdøde i zinkkiste mellem Grønland og Danmark formentlig fortsat ikke kan fraviges med hjemmel i bekendtgørelsen fra 1983.</p>	
Digitalt kørekort/ problem med den danske kørekortapplikation	DK: Transportministeriet (Applikation er udviklet af Digitaliseringsstyrelsen i samarbejde med Færdselsstyrelsen og Rigspolitiet).	En person, der både er indehaver af et dansk kørekort og et grønlandsk kørekort kan ikke anvende den danske kørekortapplikation (digitalt kørekort), hvis det senest udstedte kørekort er det grønlandske kørekort. Der er umiddelbart tale om en teknisk udfordring.	Transportministeriet og Færdselsstyrelsen er i dialog med de relevante myndigheder bag kørekortapplikationen om at forsøge at finde en løsning på udfordringen.
Krav om fysisk tilstedeværelse ved fornyelse/genudstedelse af grønlandsk kørekort	DK: Transportministeriet og Justitsministeriet GL: Grønlands Politi (Departement for Boliger, Infrastruktur og Ligestilling)	<p>En person, som er bosiddende i Danmark, og som er indehaver af et grønlandsk kørekort, skal i dag møde op ved politiet i Grønland for at indgive ansøgning om fornyelse eller genudstedelse (duplikatkørekort).</p> <p>Da det alene er Grønlands Politi, der varetager administrationen af grønlandske kørekort, kan der således ikke ansøges ved en myndighed i Danmark.</p>	Transportministeriet og Justitsministeriet er i dialog om afklaring af grænsehindringen og muligheden for at kunne indgive ansøgning om grønlandsk kørekort uden at skulle møde fysisk op ved Grønlands Politi.
Underretningspligt	DK: Social-, Bolig- og Ældreministeriet GL: Departementet for Børn, Unge og Familier	<p>Underretningspligten vedrørende børn i Danmark er reguleret i lov om social service (Serviceloven). I Grønland er underretningspligten reguleret i Inatsisartutlov om støtte til børn.</p> <p>Lovgivning gælder som udgangspunkt inden for egen rigsdel.</p> <p>Serviceloven er begrænset til børn og unge, der har lovligt ophold i Danmark, jf. servicelovens § 2. Bliver en person eller myndighed i Danmark bekendt med, at et barn i</p>	Folketinget vedtog d. 2. juni L 93 forslag til barnets lov. Heri indgår en ny bestemmelse, der vil give fagpersoner mulighed for at underrette på tværs af rigsfællesskabet. Loven træder i kraft 1. januar 2024.

Grønland mistrives, er der således ikke pligt til at underrette de grønlandske myndigheder.

Inatsisartutlov om støtte til børn gælder med enkelte undtagelser kun for børn, der opholder sig i Grønland. Den almindelige og skærpede underretningspligt er ikke afgrænset geografisk i lovteksten, men de grønlandske myndigheder har en klar underretningspligt til de danske myndigheder, såfremt et barn i Grønland flytter til Danmark, og de grønlandske myndigheder finder, at barnet har behov for støtte. Det er departementets fortolkning, at der overordnet set ikke er noget til hinder for, at grønlandske myndigheder videregiver en underretning til danske myndigheder om et barn i Danmark. Departementet er dog opmærksom på, at det kan være nødvendigt at præcisere bestemmelsen om skærpet underretningspligt i forbindelse med fremtidig lovrevision.

Den danske servicelov § 196, stk. 2, 3. pkt. indeholder en hjemmel til at der efter aftale kan fastsættes regler om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland.

Krav om fast bopæl i Grønland ved fornyelse/genudstedelse af grønlandsk pas

DK: Justitsministeriet

Ved fornyelse/genudstedelse af et grønlandsk nationalitetspas foreligger der ikke et krav om fysisk tilstedeværelse ved Politiet i Grønland.

Justitsministeriet er ved at afklare, i hvilket omfang der er tale om en grænsehindring.

Det er muligt at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas hos samtlige pasudstedende myndigheder i Danmark. Det er dog en forudsætning for at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas, at borgeren har fast bopæl i Grønland.

På baggrund af en konkret sag er der blevet rejst et spørgsmål om muligheden for at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas, hvis vedkommende har bopæl uden for Grønland.

Angår Danmark og Færøerne

Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Handicapbil	DK: Social-, Bolig- og Ældreministeriet FØ: Almannas- og mentamálaráðið (Social- og Kulturministeriet)	Reglerne om støtte til handicapbil i Danmark og på Færøerne er overvejende ens, da de færøske regler er lavet efter dansk forbillede. Dog er der eksempler på, at personer, der flytter fra Færøerne til Danmark, oplever, at de ikke kan medbringe handicapbil til Danmark, idet de ikke opfylder betingelserne for bevilling af en handicapbil i Danmark. Efter dialog med de færøske myndigheder er der fortsat usikkerhed om, i hvilket omfang de danske regler, herunder forskellig behovsvurdering og reglerne om registreringsafgifter, vanskeliggør flytning med handicapbil fra Færøerne til Danmark. Der er ikke erfaringer med hindringer for så vidt angår danske statsborgere, der medbringer en handicapbil til Færøerne.	Social-, Bolig- og Ældreministeriet er i løbende dialog med Landsstyreområdet for Sociale Anliggender på Færøerne for at få afklaret de konkrete problemstillinger med henblik på at finde en eventuel løsning. På baggrund af dialogen er det for indeværende forventningen, at grænsehindringsproblematikken ikke længere er relevant. Det forventes, at grænsehindringen kan være endeligt beskrevet i løbet af 2023, og at der om nødvendigt er fundet en løsning.
Medicinal eksport	DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet FØ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender)	Det er som udgangspunkt ikke lovligt at indføre medicin til Danmark ved forsendelse fra et land uden for EU/EØS. Dette medfører, at apoteker i lande uden for EU/EØS ikke kan eksportere magistrelle lægemidler (fremstillet efter recept til en enkelt patient) til Danmark.	Færøerne er ikke medlem af EU/EØS, og regnes derfor som et tredjeland inden for medicinalområdet. Færøernes status hvad angår medicinal eksport er fortsat under afklaring.
Medtagelse af lægemidler	DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet FØ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender)	Efter lægemiddelloven må private personer kun indføre (humane) lægemidler til eget forbrug efter regler i gældende bekendtgørelse om privates indførsel af lægemidler. Efter reglerne kan private personer fra lande, der ikke er medlem af Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen, højst medbringe lægemidler til 3 måneders forbrug.	Færøerne er ikke medlem af EU/EØS, og regnes derfor som et tredjeland inden for medicinalområdet. Færøernes status hvad angår medtagelse af lægemidler er fortsat under afklaring.

Grænsehindringer inden for rigsfællesskabet

Senest opdateret
30. august 2023

Adgang til sagsportalen Minretssag.dk for færøske advokater	DK: Justitsministeriet/ Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet FØ: Lagmandens kontor	<p>Civile sager i Danmark skal som det klare udgangspunkt anlægges og behandles via sagsportalen Minretssag.dk. På sagsportalen kan parter og partsrepræsentanter bl.a. tilgå sagens processkrifter, bilag, retsbøger og domme. Retterne kan dog beslutte, at en sag ikke skal behandles ved anvendelse af sagsportalen, når der foreligger særlige forhold.</p> <p>For at tilgå sagsportalen skal man have MitID Erhverv. En tilslutning til MitID Erhverv kræver, at virksomheden har et dansk CVR-nr. Det er i den forbindelse blevet anført af Advokatfelag Føroya, at dette medfører, at færøske advokater ikke kan varetage civile sager i Danmark på linje med deres danske kollegaer.</p>	<p>Digitaliseringsstyrelsen er i dialog med blandt andet Erhvervsministeriet og Rigsombuddet på Færøerne om en mulig løsningsmodel for færøske virksomheders opnåelse af et CVR-nr. med efterfølgende mulighed for tilslutning til MitID Erhverv.</p> <p>Når en løsningsmodel vælges, skal det vurderes, om der skal udarbejdes en anordning for Færøerne om MitID Erhverv.</p>
--	---	---	---

Forældreret og flytning	DK: Social-, Bolig- og Ældreministeriet FØ: Løgmlaráðið	og MF Sjúrdur Skaale har rejst sagen for den nordiske samarbejdsminister, her i forkortet form: ”I tilfælde hvor forældre går fra hinanden, men deler fælles forældremyndighed, tilkommer det bopælsforælderen at afgøre, hvor i landet barnet skal bo. Ved flytning til udlandet kræves der enighed herom mellem forældrene. Færøerne sidestilles i den sammenhæng med udlandet, hvorfor flytning med børn til Færøerne ikke frit kan finde sted, på samme måde som ved flytning i Danmark. Konsekvensen heraf er, at en færøsk forælder, med færøske børn, ikke kan afgøre at flytte til Færøerne, såfremt den anden forældremyndighedsindehaver modsætter sig afgørelsen. MF Sjúrdur Skaale mener, at landene i rigsfællesskabet er forbundet på en måde, som ikke kan sidestilles med udlandet i øvrigt, da rejser internt i Danmark i mange tilfælde er af sammenlignelig varighed. Der argumenteres for, at den tilbageblivende forælder derfor har sammenlignelige muligheder for samvær, som tilfældet er ved flytning andetsteds i Danmark.”	Social-, Bolig- og Ældreministeriet kan oplyse, at den beskrevne situation vedrører § 3, stk. 2, i forældreansvarsloven, hvorefter begge forældremyndighedsindehavere ved uenighed om forældremyndigheden skal give samtykke til, at barnet forlader landet, herunder udrejser til Grønland eller Færøerne: Baggrunden for bestemmelserne er, at flytning mellem Færøerne, Grønland og Danmark på grund af den geografiske afstand af hensyn til barnet anses som en så væsentlig og indgribende beslutning, at den i overensstemmelse med bestemmelserne i § 3, stk. 1, kræver enighed mellem forældrene. Dette gælder også, selvom barnet og forældrene tidligere eksempelvis har boet på Færøerne, og bopælsforælderen nu mod den anden forælders protest ønsker at flytte tilbage til Færøerne med barnet. Kan forældrene ikke blive enige om, at barnet skal flytte med bopælsforælderen eksempelvis fra Danmark til Færøerne, kan der træffes afgørelse om, at barnet kan have bopæl hos den forælder, der f.eks. ønsker at få bopæl på Færøerne. I forbindelse med en sådan sag kan der i givet fald træffes afgørelse om barnets samvær med den anden forælder efter en eventuel flytning af barnet til Færøerne. Bestemmelsen i § 3, stk. 2, i forældreansvarsloven varetager således også hensynet til barnets bedste, idet den medvirker til at sikre, at barnet trods en geografisk lang flytning kan opretholde kontakten med den anden forælder. Selvom bestemmelsen kan udgøre en grænsehindring, finder Social-, Bolig- og Ældreministeriet, at det af hensyn til barnets bedste er nødvendigt at opretholde bestemmelsen.
--------------------------------	--	---	---

Det bemærkes, at Justitsministeriet på Færøerne har oplyst, at lovgivningen for Færøerne om forældremyndighed ligeledes betragter Danmark og Grønland som udland i denne forbindelse.
